

นครศรีธรรมราช

นครศรีธรรมราช เป็นเมืองเก่ามีความหมายถึง “นครอันเป็นสง่าแห่งพระราชาผู้ทรงธรรม” หรือ “เมืองแห่งพุทธธรรมของพระราชาผู้ยิ่งใหญ่” นครศรีธรรมราชอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ประมาณ 780 กิโลเมตร และทางรถไฟประมาณ 832 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 9,942.502 ตารางกิโลเมตร

อาณาเขตและการปกครอง

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานีและอำเภอไทย
ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดพัทลุง สงขลา และตรัง
ทิศตะวันออก ติดต่อกับชายทะเลฝั่งอำเภอไทย
ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี และกระบี่

แบ่งการปกครองออกเป็น 19 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอปากพนัง อำเภอเชียรใหญ่ อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอชะอวด อำเภอทุ่งสง อำเภอท่าศาลา อำเภอฉวาง อำเภอสิชล อำเภอหัวไทร อำเภอลานสกา อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอพิปูน อำเภอนาบอน อำเภอพรหมคีรี อำเภอขนอม อำเภอบางขัน อำเภอฉ่ำพรรณรา อำเภอจุฬาภรณ์ กิ่งอำเภอพระพรหม และกิ่งอำเภอนบพิตำ

การเดินทาง

ทางรถยนต์ จากกรุงเทพฯ โดยทางหลวงหมายเลข 35 (สายธนบุรี-ปากท่อ) แยกเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 4 หรือจะใช้ทางหลวงหมายเลข 4 ผ่านเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์จนถึงชุมพร เปลี่ยนมาใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 41 ผ่านอำเภอทุ่งสง อำเภอ ร่อนพิบูลย์ จนถึงนครศรีธรรมราช หรือจะเริ่มต้นจากกรุงเทพฯ โดยใช้ทางหลวงหมายเลข 4 ผ่านนครปฐม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ จนถึงอำเภอท่าฉาง จังหวัดชุมพร แล้วจากนั้นให้แยกเข้าสู่ สุราษฎร์ธานีโดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 401 เลียบชายฝั่งทะเล ไปจนถึงนครศรีธรรมราช

รถโดยสาร บริษัท ขนส่ง จำกัด มีรถโดยสารปรับอากาศชั้นหนึ่ง และรถโดยสารธรรมดาออกจากสถานีขนส่งสายใต้ ถนนบรมราชชนนี (ถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรี) ติดต่อสอบถามได้ที่ โทร. 435-1200, 434-7192

นอกจากนี้ยังมีรถโดยสารปรับอากาศของบริษัทเอกชน ได้แก่

กรุงสยามทัวร์ โทร. 282-0261, 280-2118
หรือ โทร. (075) 341665

ทางรถไฟโดยรถไฟประเทศไทย

นครศรีทัวร์ โทร. 435-5033, 435-5025
หรือ โทร. (075) 342134

โสภณทัวร์ โทร. 281-2882-3
หรือ โทร. (075) 341221

นครศรีร่มเย็นทัวร์ โทร. 435-7428, 435-5016, 433-0722
หรือ โทร. (075) 344373, 315390

ทางรถไฟ มีขบวนรถเร็ว และรถด่วน กรุงเทพฯ นครศรีธรรมราช ออกจากสถานีกรุงเทพฯ ถึงนครศรีธรรมราช ระยะทาง 832 กิโลเมตร นอกจากนี้ยังมีขบวนรถด่วนและรถเร็ว อีกหลายขบวนผ่านสถานีชุมทางทุ่งสง ซึ่งสามารถจะต่อรถไฟ หรือรถยนต์เข้าสู่ นครศรีธรรมราชได้อีกต่อหนึ่ง ติดต่อสอบถาม รายละเอียดได้ที่ สถานีรถไฟกรุงเทพฯ โทร. 223-7010, 223-7020 หรือที่ สถานีรถไฟนครศรีธรรมราช โทร. (075) 356364

ทางอากาศ บริษัทการบินไทย จำกัด เปิดเที่ยว กรุงเทพฯ นครศรีธรรมราช ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 1.40 ชั่วโมง รายละเอียดติดต่อสอบถามข้อมูลได้ที่ บริษัทการบินไทย จำกัด โทร. 280-0060, 628-2000 และที่ นครศรีธรรมราช โทร. (075) 342491, 343874

การคมนาคมภายในตัวจังหวัด มีรถสองแถววิ่งบริการ รอบเมือง ส่วนการคมนาคมจากจังหวัดนครศรีธรรมราชไปสู่ จังหวัดข้างเคียง สามารถเลือกใช้บริการได้ทั้งรถตู้รถแท็กซี่ รถโดยสาร รถไฟ และเครื่องบิน

ระยะทางจากอำเภอเมืองไปยังอำเภอต่าง ๆ

อำเภอปากพนัง	36	กิโลเมตร
อำเภอทุ่งสง	55	กิโลเมตร
อำเภอฉวาง	71	กิโลเมตร
อำเภอร่อนพิบูลย์	32	กิโลเมตร
อำเภอชะอวด	71	กิโลเมตร

อำเภอท่าศาลา	28	กิโลเมตร
อำเภอเชียรใหญ่	52	กิโลเมตร
อำเภอสิชล	66	กิโลเมตร
อำเภอหัวไทร	66	กิโลเมตร
อำเภอลานสกา	21	กิโลเมตร
อำเภอทุ่งใหญ่	102	กิโลเมตร
อำเภอพิปูน	93	กิโลเมตร
อำเภอพรหมคีรี	21	กิโลเมตร
อำเภอบางขัน	94	กิโลเมตร
อำเภอถ้ำพรรณรา	25	กิโลเมตร
อำเภอจุฬาภรณ์	50	กิโลเมตร
อำเภอขนอม	100	กิโลเมตร

ระยะทางจากตัวจังหวัดไปยังจังหวัดใกล้เคียง

จังหวัดสุราษฎร์ธานี	356	กิโลเมตร
จังหวัดตรัง	131	กิโลเมตร
จังหวัดพัทลุง	193	กิโลเมตร
จังหวัดสงขลา	313	กิโลเมตร
จังหวัดกระบี่	336	กิโลเมตร

สถานที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอเมือง

พระพุทธรูปลิงคัง ประดิษฐานอยู่ ณ หอพระพุทธรูปลิงคัง ตั้งอยู่ระหว่างศาลากลางจังหวัดและศาลจังหวัด แต่เดิมเป็นหอพระประจำวังของเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช อยู่ในบริเวณที่ตั้งวังเดิมของเจ้าพระยามนระ (น้อย) พระพุทธรูปลิงคังเป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมือง ที่ชาวไทยสักการะบูชามาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล และมีอยู่หลายองค์ด้วยกันกระจายไปตามจังหวัดต่างๆ แต่ที่ถือว่าเป็นองค์แท้จริงมีเพียงสามองค์ คือ องค์แรกประดิษฐาน ณ พระที่นั่งพุทไธสวรรย์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร องค์ที่สองประดิษฐาน ณ วิหารลายคำ วัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ และองค์ที่สามประดิษฐาน ณ หอพระพุทธรูปลิงคัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามประวัติกล่าวว่าจำลองมาจากองค์ที่อัญเชิญมาจากลังกา เพื่อไปประดิษฐานที่กรุงสุโขทัย เมื่อประมาณ พ.ศ. 1845-1941

นอกจากพระพุทธรูปลิงคังแล้วยังมีพระพุทธรูปปูนปั้นองค์ใหญ่ ศิลปะสมัยอยุธยาประทับนั่งอยู่ ชาวนครเรียกว่า “พระเงิน” และด้านหลังของหอ เป็นที่เก็บอัฐิเจ้านายชั้นผู้ใหญ่ในสกุล ณ นคร

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ตั้งอยู่ริมถนน ราชดำเนิน ตำบลในเมือง มีเนื้อที่ 25 ไร่ 2 งาน วัดพระมหาธาตุ เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชั้นวรมหาวิหาร เดิมชื่อวัดพระบรมธาตุ ปัจจุบันกรมศิลปากรได้ประกาศจดทะเบียนวัดพระมหาธาตุเป็นโบราณสถาน นับเป็นปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้ ตามตำนานกล่าวว่า สร้างเมื่อปี พ.ศ. 854 สร้างมามากกว่า 1,500 ปี มีศิลปะการก่อสร้างแบบศรีวิชัย โดยเจ้าชายธนกุมารและพระนางเหมชาลาและบาคู (นักบวช) ชาวลังกาเป็นผู้นำเสด็จพระบรมธาตุมาประดิษฐาน ณ หาดทรายแก้วและสร้างเจดีย์องค์เล็กๆ เพื่อเป็นที่หมายไว้ ต่อมาปี พ.ศ. 1093 พระเจ้าศรีธรรมราชาไตรภพ (พระเจ้าจันทรภาณุ) ได้ทำการสร้างเมืองนครศรีธรรมราชขึ้น พร้อมการก่อสร้างเจดีย์ขึ้นใหม่เป็นทรงศากุญจี และในปี พ.ศ. 1770 พระองค์จึงได้รับเอาพระภิกษุจากลังกามาตั้งคณะสงฆ์ และบูรณะพระบรมธาตุเจดีย์ให้เป็นที่ไปตามแบบสถาปัตยกรรมทรงลังกา อันเป็นแบบที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันคือ เป็นทรงระฆังคว่ำ หรือโถคว่ำ มีปล้องไฉน 52 ปล้อง รอบพระมหาธาตุมีเจดีย์ 158 องค์ สูงจากฐานถึงยอด 37 วา 2 ศอก ยอดสุดของปล้องไฉนหุ้มทองคำเหลืองอร่ามสูง 6 วา 1 ศอก แผ่นเป็นแผ่นหนาเท่าใบลานหุ้มไว้ น้ำหนัก 800 ชั่ง (หรือ 960 กิโลกรัม)

ภายในวัดพระมหาธาตุฯ วิหารที่มีความสำคัญหลายองค์ ประดิษฐานอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระวิหารหลวงซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา วิหารสามจอมมีพระพุทธรูป “พระเจ้าศรีธรรมราชาไตรภพ” ทรงเครื่องอย่างกษัตริย์ วิหารพระมหาภิเนษกรม (พระทรงม้า) ทางขึ้นไปบนลานประทักษิณ วิหารทับเกษตร วิหารเขียน และวิหารโพธิ์ลังกาซึ่งเป็นที่จัดและแสดงโบราณวัตถุ

วัดเสมาชัย เป็นแหล่งประดิษฐานปราสาทอิฐ 3 หลัง และศิลาจารึกจันทรภาณุ หลักที่ 24 ปัจจุบันศิลาจารึกดังกล่าวได้ถูกย้ายไปยังพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกรุงเทพฯ แล้ว ยังคงเหลือร่องรอยแต่พระพุทธรูปปั้น เรียกว่า “หลวงพ่อเสมาชัย 3 องค์” ทางด้านหน้า อนึ่งวัดนี้มีบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ขลุ่ยเล็ก ๆ ปัจจุบันมีดินโพธิ์ขึ้นโอบเป็นบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ของเมืองนครฯ ใช้ในพระราชพิธีราชาภิเษกษัตริย์ในพระบรมราชจักรีวงศ์สืบมาทุกพระองค์

วัดเสมาเมือง ตั้งอยู่ริมถนนราชดำเนิน เป็นแหล่งประดิษฐานปราสาทอิฐ 3 หลัง และศิลาจารึกจันทรภาณุ หลักที่ 24 ปัจจุบันศิลาจารึกดังกล่าวได้ถูกย้ายไปยังพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่กรุงเทพฯ แล้ว ยังคงเหลือร่องรอยแต่พระพุทธรูปปูนปั้น เรียกว่า “หลวงพ่อเสมาชัย 3 องค์” ทางด้านหน้า อนึ่งวัดนี้มีบ่อน้ำเล็ก ๆ ก่อด้วยอิฐ ปัจจุบันมีดินโพธิ์โอบ เป็นบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ของเมืองนครฯ ใช้ในพระราชพิธีราชาภิเษกษัตริย์ในพระบรมราชจักรีวงศ์สืบมาทุกพระองค์

แก่งจันทัดประตูและวัดแจ้ง ตั้งอยู่ริมถนนราชดำเนิน ใกล้กับสนามกีฬาจังหวัด เป็นวัดคู่แฝด ก่อสร้างในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ เป็นที่ประดิษฐานบัวบรรจุอัฐิของพระยานคร และเชื่อว่ารวมถึงพระอัฐิของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชอีกด้วย

ศาลาโดหก หรือ ศาลาประตูหก อยู่ริมถนนราชดำเนิน ระหว่างโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราชกับจวนผู้ว่าราชการจังหวัด ชาวบ้านเรียกว่า หลาหน้าเมือง เป็นศาลานอกกำแพงเมือง ตรงประตูชัยเหนือแต่โบราณ อันเป็นที่พักของคนเดินทาง ซึ่งเข้าเมืองไม่ทัน เพราะประตูเมืองปิดเสียก่อน เดิมศาลาแห่งนี้ ตั้งอยู่ระหว่างต้นประตู (ต้นโด) หกต้น ชาวนครเรียกว่า “หลาโดหก” ศาลาหลังที่มีอยู่ในทุกวันนี้สร้างขึ้นใหม่เป็นศาลาทรงไทยอยู่ริมถนนราชดำเนิน ส่วนต้นประตูทั้งหกต้นได้ตายไปหมดแล้ว ทางเทศบาลจึงปลูกขึ้นใหม่จำนวนเท่าเดิม เพื่อเป็นที่ระลึกถึงประตู (โด) ทั้งหกต้น

จวนออกญาเสนาภิมุข (ยามาดา นางามาซา) ออกญาเสนาภิมุข เป็นชาวญี่ปุ่น เดิมชื่อ ยามาดา นางามาซา มาอาศัยอยู่ในกรุงศรีอยุธยาในรัชสมัยของพระเจ้าทรงธรรมในฐานะทหารรับใช้พระเจ้าแผ่นดิน มีโอกาสทำความดีความชอบพิเศษหลายครั้งจนกระทั่งได้รับบรรดาศักดิ์เป็นออกญาเสนาภิมุข และได้รับการแต่งตั้งเป็นข้าหลวงใหญ่ไปกินเมืองนครศรีธรรมราช เมื่อปี พ.ศ. 2172 ปัจจุบันมีบริเวณที่แสดงร่องรอยว่าเคยเป็นจวนที่พักของออกญาเสนาภิมุขในจังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ที่บริเวณร้านอาหารแกงส้มในเมือง ถนนนางงาม ซ้ำศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช

หอพระอิศวรและเสาชิงช้า หอพระอิศวร เป็นโบราณสถานในศาสนาพราหมณ์ อยู่ริมถนนราชดำเนิน เดิมเป็นที่ประดิษฐานเทวรูปอิศวรหลายองค์ เป็นปางหรือภาคต่างๆกัน เทวรูปทั้งหมดนี้หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ นับว่าเก่าแก่มีค่านักกรมศิลปากรได้บูรณะเมื่อ พ.ศ. 2509 และได้นำเอาเทวรูปต่างๆไปเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานวัดมหาธาตุ ส่วนเสาชิงช้าได้สร้างขึ้นใหม่โดยจำลองแบบมาจากเสาชิงช้าในกรุงเทพฯแต่เล็กกว่าสำหรับโบสถ์พราหมณ์ได้พังทลายลงแต่ก็ได้สร้างขึ้นใหม่

หอพระนารายณ์ โบราณสถานในศาสนาพราหมณ์ อีกแห่งหนึ่ง ตั้งอยู่บนถนนราชดำเนิน ตรงกันข้ามกับหอพระอิศวร และไม่ปรากฏหลักฐานแสดงยุคสมัยและรูปแบบสถาปัตยกรรมในการก่อสร้างเช่นกัน ภายในหอพระนารายณ์เดิมเป็นที่ประดิษฐานเทวรูปพระนารายณ์ สลักจากหินทรายสีเทาทรงหมวกรูปกระบอกปลายสอบ และพระหัตถ์ขวาทรงสังข์ ซึ่งปัจจุบันได้เก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช และโบราณวัตถุที่ตั้งแสดงอยู่ในหอพระนารายณ์ ขณะนี้คือ เทวรูปปูนปั้นลักษณะคล้ายพระพุทธรูปทรงเครื่อง พระกรสองข้างหักหายไปประดิษฐานอยู่แทน ทั้งหอพระอิศวรและหอพระนารายณ์สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยพุทธศตวรรษที่ 13-14 (สมัยศรีวิชัย) แต่ทรงที่เห็นในปัจจุบันไม่เหมือนของเดิม เพราะได้รับการบูรณะมาหลายครั้ง

พระวิหารสูง หรือ หอพระสูง เป็นปูชนียสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของเมืองนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่นอกกำแพงเมืองโบราณนครศรีธรรมราช ด้านทิศเหนือในบริเวณสนามหน้าเมือง ถนนราชดำเนิน เรียกชื่อตามลักษณะของการก่อสร้างของพระวิหาร ซึ่งสร้างบนเนินดินที่สูงกว่าพื้นปกติถึง 2.10 เมตร ไม่ปรากฏหลักฐานแสดงประวัติอย่างแท้จริง แต่สามารถสันนิษฐานจากลักษณะของสถาปัตยกรรม ประติมากรรมและจิตรกรรมฝาผนังว่าสร้างในสมัยอยุธยาตอนปลาย รวมพุทธศตวรรษที่ 23-24 ภายในพระวิหารประดิษฐานด้วยพระพุทธรูปปูนปั้นแกนดินเหนียว สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยพุทธศตวรรษที่ 23-24 หรือในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

อนุสาวรีย์วีรไทย หล่อด้วยทองแดงรมดำเป็นรูปทหารสองมือจับปืนติดดาบเตรียมแทง ชาวบ้านเรียกว่า “จำดำ” หรือ “เจ้าพ่อดำ” สร้างเพื่อเป็นอนุสรณ์ของทหารไทยในภาคใต้ที่เสียชีวิตในการปะทะกับทหารญี่ปุ่น โดยเฉพาะทหารจากมณฑลทหารบกที่ 6 ค่ายวชิราวุธ นครศรีธรรมราช เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2484 ประดิษฐานอยู่บนถนนราชดำเนินในค่ายวชิราวุธอันเป็นที่ตั้งกองทัพบกที่ 4 ปัจจุบัน

สระล้างดาบ คือสระล้างดาบที่ใช้ประหารศรีปราชญ์ ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชนั้น ศรีปราชญ์ได้ถูกเนรเทศมาอยู่ที่เมืองนครศรีธรรมราช ต่อมาได้เกิดเรื่องกับเจ้าพระยาณรงค์ และถูกสั่งประหาร ก่อนถูกประหารศรีปราชญ์ได้เขียนคำโคลงไว้ว่า เมื่อตนไม่ผิด แต่ถูกสั่งประหารก็ขอให้ดาบนี้คืนสนอง ต่อมาเมื่อความทราบถึงสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทรงกริ้วพระยาณรงค์มาก จึงสั่งให้ประหารชีวิตเจ้าพระยาณรงค์ด้วยดาบเล่มเดียวกัน สระล้างดาบในปัจจุบันอยู่ภายในโรงเรียนสตรีประจำจังหวัด (โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช)

สำนักงานโบราณคดี และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่ 11 นครศรีธรรมราช พิพิธภัณฑสถานตั้งอยู่ในเขตตำบลในเมือง ซึ่งบริเวณนี้เป็นที่ตั้งของวัดสวนหลวงตะวันตกมาก่อน ตัวอาคารพิพิธภัณฑสถานเปิดเมื่อปี พ.ศ. 2517 เดิมจัดแสดงโบราณวัตถุที่ค้นพบในเขตหน่วยศิลปากรที่ 8 คือในแถบภาคใต้ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง สุราษฎร์ธานี และชุมพร ส่วนสาขาหอสมุดแห่งชาติเปิดบริการให้ประชาชนเข้าใช้ได้เมื่อ พ.ศ. 2519 ซึ่งมีหนังสือเก่าที่หายาก และหนังสือสำคัญอื่นๆ ส่งมาจากหอสมุดแห่งชาติส่วนกลางไว้ศึกษา

ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ในสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช อยู่ห่างจากตัวเมืองไปตามเส้นทางนครศรีธรรมราช-พหุมคีรี ประมาณ 13 กิโลเมตร เป็นสถานที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งโบราณคดี ที่ขุดค้นพบในนครศรีธรรมราช ซึ่งได้จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ พื้นบ้านในอดีต ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งเมืองในสมัยต่างๆ จนมาเป็นอาณาจักรศรีวิชัย ทั้งยังเป็นศูนย์อนุรักษ์และฟื้นฟูมรดกพื้นบ้าน และค้นคว้ารวบรวมทางด้านภาษาและวรรณกรรม รวมทั้งคติชนวิทยา ที่สำคัญได้แก่ ข้อความจากศิลาจารึกที่ค้นพบที่เขาช่องคอย และโบราณวัตถุที่ชุมชนโบราณวัดโมคลาน เป็นหลักฐานที่สำคัญที่ระบุว่าเมืองนครศรีธรรมราชสร้างขึ้นเมื่อใด ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้แห่งนี้ เปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.30-16.30 น.

ซึ่งเป็นที่อาศัยของนกเปิดน้ำที่อพยพมาจากถิ่นอื่นในช่วงมกราคมถึงมีนาคม ของทุกปี

สนามหน้าเมืองนครศรีธรรมราช สนามหน้าเมืองมีเนื้อที่ประมาณ 33 ไร่เศษ ตั้งอยู่นอกกำแพงเมืองทางตะวันตกเฉียงเหนือ เป็นสถานที่สำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์วัฒนธรรมของชาวนครอย่างแนบแน่น เนื่องจากเป็นสนามรบในอดีต ต่อมากลายเป็นสถานที่ใช้ประกอบพิธีกรรมและกิจกรรมทั้งของรัฐและของราษฎร เช่น เคยใช้เป็นที่สร้างพลับพลารับเสด็จพระเจ้าแผ่นดินรัชกาลต่างๆเป็นที่ประกอบพิธีสงกรานต์ ฝึกทหารและยุวชนทหาร และใช้เป็นสถานที่จัดงานประเพณีที่สำคัญของชาวนครรวมทั้งงานรื่นเริงอื่นๆ และยังใช้เป็นสถานที่ทำพิธีถวายบังคมในวันปิยะมาหาราชทุกปี

สถานที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอขนอม

อุทยานแห่งชาติหาดขนอมหมู่เกาะทะเลใต้ ที่ทำการของอุทยานแห่งชาติหาดขนอมหมู่เกาะทะเลใต้ ตั้งอยู่บนเส้นทางถนนขนอม-โรงไฟฟ้า แยกซ้ายเข้าไปประมาณ 100 เมตร ครอบคลุมพื้นที่ทางทะเล เกาะแก่ง ภูเขา และพื้นที่ชายฝั่งทะเลของอำเภอขนอมทั้งหมด รวมทั้งพื้นที่ทางทะเลสาบบางส่วนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี อุทยานแห่งชาติหาดขนอมหมู่เกาะทะเลใต้ ประกอบไปด้วยเกาะน้อย เกาะวังใน เกาะวังนอก เกาะแตน เกาะราบ เกาะท่าไร่ เกาะผี เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีอ่าวขนอม อ่าวท้องท่าค้ำ อ่าวท้องกลาง อ่าวท้องหี อ่าวท้องยาง และภูเขาต่างๆ เช่น เขาพรายดำ เขามี่หนาย เขาคอ เขาเพลลา เขาตาดฟ้า เป็นต้น

อ่าวขนอม เป็นอ่าวที่ใหญ่ที่สุดในบรรดาอ่าวต่างๆ ของอำเภอขนอม อ่าวขนอมอยู่ห่างจากตัวอำเภอขนอมประมาณ 15 กิโลเมตร สามารถเดินทางโดยทางหลวงสาย 4014 ซึ่งแยกจากทางหลวงสาย 401 ประมาณ 17 กิโลเมตร ผ่านตลาดสุขาภิบาลขนอมประมาณ 1 กิโลเมตร จากนั้นจึงเลี้ยวขวาไปตามตัวหาดขนอม หาดขนอมนั้นเป็นชายฝั่งทะเลที่สวยงามยาวติดต่อกัน ซึ่งประกอบไปด้วย

หาดในเพลลา เป็นหาดที่ใหญ่ที่สุดของอำเภอขนอม และเป็นจุดที่เด่นที่สุดในการท่องเที่ยว ลักษณะหาดเป็นแนวยาวโค้ง มีภูเขาล้อมรอบ ซึ่งทัศนียภาพโดยรอบมีความเป็นธรรมชาติที่งดงาม หาดทรายขาวเนียนเหมาะสำหรับการเล่นน้ำ และบริเวณหาดในเพลลา ยังเป็นแหล่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาเยือน ในลักษณะของที่พักร้านอาหาร ก็ฟ้าทางน้ำ แหล่งบริการนันทนาการชมหมู่เกาะต่างๆ รอบๆ อำเภอขนอมและสถานที่ใกล้เคียง

หาดหน้าด่าน ลักษณะหาดเป็นแนวยาว ทรายขาว เนียน มีสวนมะพร้าวโดยรอบ สถานที่เงียบสงบ สามารถมองทิวทัศน์ท้องทะเลสีครามสวยงาม

หาดในเปร็ด ลักษณะหาดเป็นแนวยาวโค้งสวยงาม บริเวณชายหาดมีโขดหินสลับบางแห่ง อยู่ระหว่างหาดหน้าด่าน

เจดีย์ยักษ์ เจดีย์สูงใหญ่เป็นอันดับ 2 รองจากเจดีย์พระบรมธาตุ อยู่ข้างสำนักงานเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช บริเวณวัดเจดีย์เดิม ซึ่งร้างไปแล้ว สันนิษฐานว่าสร้างโดยโคทศิรีเศรษฐีชาวมอญ กรุงสะเทิม (ก่อนพม่ายึดครองเปลี่ยนนามเป็นหงสาวดี) กับบริวารที่อพยพหลบภัยมาอาศัยเมืองนครศรีธรรมราช เมื่อประมาณ พ.ศ. 1546

กำแพงเมืองเก่า ตั้งอยู่ใกล้กับสวนสัตว์จังหวัดนครศรีธรรมราช ริมถนนราชดำเนินฝั่งซ้าย เป็นกำแพงที่ซ่อมขึ้นใหม่ตามรูปเดิมในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ และได้รับการบูรณะเพิ่มเติมขึ้นอีกในปี พ.ศ. 2533 เป็นแนวขนานไปกับคูเมือง ตั้งแต่ป้อมประตูชัยเหนือ หรือประตูชัยศักดิ์ ไปทางตะวันออกยาวประมาณ 100 เมตร

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ สวนสาธารณะขนาดใหญ่ มีเนื้อที่ประมาณ 1,257 ไร่ ตั้งอยู่หลังสนามกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช จากหลักฐานพระราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวคราวเสด็จประพาสแหลมมลายูเมื่อ ร.ศ. 117 พบว่า พื้นที่แห่งนี้เคยเป็นส่วนหนึ่งของ "สวนราชฤดี" ซึ่งพระองค์ได้ทรงหมายไว้สำหรับเสด็จประพาสในภายหลัง

ภายในสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 จะประกอบไปด้วยสวนสัตว์เปิด สวนนกนานาชนิด สวนสุขภาพ รวมทั้งทะเลสาบ

และหาดในเพลา ซึ่งเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวและเป็นอีกมุมหนึ่งที่มีความร่มรื่นของธรรมชาติทะเลที่ประทับใจผู้มาเยือน

อ่าวท้องหยี ลักษณะที่ตั้งระหว่างเนินเขาเพลาและเนินเขากลาง ชายหาดยาวขาวเป็นแนวโค้งชายหาดลงสู่ทะเล สลับชายหาดหินสวยงามเหมาะในการเล่นน้ำ บริเวณแนวหาดท้องหยีพบว่ามีความสะอาดที่สมบูรณ์ แต่มีขนาดพื้นที่ปะการังไม่กว้างนักปะการังที่พบเห็น เช่น กัลปังหา เขากวาง รวมทั้งปะการังอ่อนที่มีหลากสีสวยงามและมีความเป็นธรรมชาติบริสุทธิ์มาก การเดินทางไปยังอ่าวท้องหยีสามารถใช้เส้นทางในการเดินทางได้ 2 เส้นทาง ได้แก่

ทางเรือ ในการเดินทางทางเรือสามารถเดินทาง ได้ตลอด การบริการทางเรือติดต่อได้ที่หมู่บ้านชาวประมง ต.ขนอม บริเวณหาดในเพลา (นายไข่ ปานดำ ผู้ให้บริการเช่าเรือ) โดยใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 10-15 นาที เลียบไปตามชายฝั่งผ่านแก่งหินและผาเล็กๆ ที่สวยงาม

ทางเดินเท้า เส้นทางในการเดินเท้าสามารถเดินได้ตลอดฤดูกาล ลักษณะเส้นทางเป็นกิ่งป่าโปร่งเลียบเชิงเขาฝั่งทะเลตะวันออก เส้นทางในการเดินป่าผ่านบริเวณเนินเขา 2-3 เนิน มีแอ่งน้ำ ลำธาร และหมู่บ้านชาวประมงหมู่เกาะทะเลใต้ ซึ่งมีวิถีชีวิตในการปลูกสวน ได้แก่ มะพร้าว มะม่วงหิมพานต์ ส้มโอ เป็นต้น รวมถึงการแกะเนื้อมะพร้าวอย่าง และการเผาถ่านกะลามะพร้าว การทำกะปิ ปลาแห้ง ส่งเป็นสินค้าเพื่อนำไปขายและเป็นของฝาก การเดินทางเข้าไปหาดท้องหยีใช้เวลาประมาณ 30 นาที คิดเป็นระยะทางประมาณ 2.5 กิโลเมตร ระหว่างทางสามารถชมวิวมองเห็นทิวทัศน์ที่สวยงามทั้งทางทิศเหนือและทิศใต้ของหาดในเพลาที่มีลักษณะเด่นและสวยงาม

อ่าวท้องยาง เป็นอ่าวขนาดเล็กที่มีความสวยงาม และอยู่ใต้สุดของอำเภอขนอม เส้นทางเข้าผ่านสวนมะพร้าวและ เนินเขา ระยะทางประมาณ 6-7 กิโลเมตร จากทางแยกขนอม-สิชล อ่าวท้องยางมีบริเวณหน้าหาดกว้างเหมาะสำหรับการเล่นน้ำ หาดทรายขาวและมีความเป็นธรรมชาติบริสุทธิ์อยู่มาก สงบเงียบเหมาะสำหรับการพักผ่อนที่แท้จริง

ถ้ำเขาวังทอง เป็นถ้ำที่มีความงดงามทางธรรมชาติแห่งหนึ่งของจังหวัดนครศรีธรรมราช ภายในถ้ำเขาวังทองมีลักษณะเป็นห้องโถงขนาดใหญ่บ้างเล็กบ้างหลายห้อง แต่ละห้องมีหินงอกหินย้อยที่มีขนาดและรูปร่างที่แปลกๆ ต่างกันมากมาย อาทิ คล้ายเจดีย์ ไดโนเสาร์ น้อยหน่า ไข่ดาว เป็นต้น การเข้าชมบางห้องจะต้องใช้วิธีคลาน ลอด หรือปีนป่าย ซึ่งเป็นการเพิ่มความสนุกสนานในการเข้าชมเป็นอย่างยิ่ง การเดินทางจากอำเภอขนอมเลี้ยวขวาตรงทางแยกไปยังอำเภอดอนสัก และเลี้ยวซ้ายอีกครั้งหนึ่ง ตรงปากทางเข้ามีศาลาที่พักผู้โดยสารเป็นที่สังเกต ชื่อศาลาตันสกุล เข้าไปอีกประมาณ 6 กิโลเมตร ถึงปากทางเข้าถ้ำ ผู้ที่ต้องการเข้าชมถ้ำวังทองต้องติดต่อขอกุญแจจากผู้ดูแลถ้ำก่อนได้ ที่บ้านที่อยู่ตรงปากทางเข้าถ้ำจากตัวเมืองประมาณ 77 กิโลเมตร ทางทิศเหนือถัดลงมาจากอำเภอขนอม

เขาพรายดำ เป็นเขาขนาดเล็กมีปลายเขายื่นไปใน ทะเล เส้นทางเดินเท้าลัดเลาะไปตามเชิงเขา ผ่านโขดหินและ แนวฝั่งทะเลซึ่งมองออกไปสวยงามพร้อมกับป่าและสวนสมรม นอกจากนี้สามารถเดินลัดเลาะไปยังอ่าวท้องหยี มีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจและใช้เวลาเดินเท้าประมาณ 30 นาที

วัดสุวรรณบรรพต เป็นวัดใหญ่อีกวัดหนึ่งใน อำเภอขนอม อยู่ระหว่าง ถนนลาดสี่แยก - โรงไฟฟ้า อุโบสถวัดสุวรรณบรรพตนี้ประดิษฐานอยู่บนภูเขา ภายในวัดมีบันไดเดินขึ้นประมาณ 50 ขั้น และเป็นที่ชมทิวทัศน์ของตัวอำเภอขนอมได้ด้วย

วัดกระดังงา เป็นวัดเก่าแก่ของอำเภอขนอม สันนิษฐานว่าสร้างมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา วัดนี้ห่างจาก ถนนสายขนอมในเพลา ประมาณ 200 เมตร ภายในอุโบสถมีภาพเขียนพุทธประวัติฝีมือวิจิตรบรรจง นอกจากนี้มีพระประธานเป็นพระพุทธรูปสมัยอยุธยาประดิษฐานอยู่ภายใน และมีโบราณวัตถุที่น่าสนใจมากมาย โดยเฉพาะเครื่องถ้วยชาม เป็นต้น

วัดธาตุธาราม หรือ วัดเขาธาตุ มีเจดีย์ปะการังประดิษฐานอยู่บนเขาธาตุ ตามตำนานกล่าวหาว่าเจดีย์นี้ได้ทำการก่อสร้างหลังจากสร้างพระบรมธาตุเมืองนครศรีธรรมราชเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยผู้มีจิตศรัทธาจากเมืองไชยาได้รวบรวมเงินทองและของมีค่าต่างๆ เพื่อไปบรรจุที่พระบรมธาตุเมืองนคร แต่ได้ก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้มีจิตศรัทธาดังกล่าวจึงได้ร่วมใจกันสร้างเจดีย์ขึ้นบนเขาธาตุ ซึ่งสร้างด้วยหินปะการังทั้งองค์ องค์เจดีย์เป็นรูปโอคว่ำ มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 5-6 เมตร รอบๆเจดีย์มีพระพุทธรูปแกะสลักหินทรายแดง ประดิษฐานบริเวณเจดีย์ เชื่อว่าคงเป็นแหล่งอารยธรรมทางด้านพุทธศาสนาสมัยหนึ่งในบริเวณอ่าวทางตอนเหนือของคาบสมุทรมนี้

วัดเจดีย์หลวง เป็นชุมชนโบราณ ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 บ้านท่าใน ตำบลควนทอง ซึ่งมีร่องรอยของเนินดิน สระน้ำ หินชิ้นส่วนของ

เทวสถาน แทนเทวรูป แทนควิลิ่งค์ ที่กระจัดกระจาย อยู่เป็นจำนวนมาก

สถานที่ที่น่าสนใจในเขตอำเภอสิชล

หาดหินงาม อยู่ในเขตตำบลสิชล อำเภอสิชล การเดินทางใช้ทางหลวง 401 จากอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ประมาณ 37 กิโลเมตร จากตัวอำเภอสิชลเลี้ยวขวาไปทางบ้านปากน้ำ 3 กิโลเมตรถึงหาดสิชล จากหาดสิชลมีถนนลูกรังต่อไปอีก 1.5 กิโลเมตรถึงหาดหินงาม หาดหินงามเป็นหาดที่มีหินทั้งขนาดใหญ่และเล็ก อยู่มากมายที่ชายหาดจึงไม่เหมาะที่จะเล่นน้ำ

หาดสิชล เป็นชายหาดโค้ง มีทิวทัศน์สวยงาม ชาวท้องถิ่นเรียกว่า อ่าวท้องหยี อ่าวท้องยาง อ่าวท้องโหนด น้ำทะเลใสเล่นน้ำได้

น้ำตกสี่ขีด อยู่ในเขตตำบลสี่ขีด อำเภอสิชล เป็นน้ำตกขนาดเล็กที่มีความสวยงามระหว่างร่มไม้กับสายน้ำ อยู่ห่างจากหาดสิชลไปทางทิศตะวันตก 15 กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 4105

แหล่งโบราณคดีเขาคา ตั้งอยู่ที่ตำบลเสภา บริเวณเขาคาเป็นที่ตั้งของเมืองโบราณอายุกว่า 1,500 ปี ซึ่งเป็นชุมชนโบราณขนาดใหญ่ มีร่องรอยของโบราณสถาน ที่ทำด้วยศิลาแลง อิฐและหินกระจายอยู่โดยทั่วไป มีวัฒนธรรมการสลักสระน้ำขนาดใหญ่พร้อมประตูประบายน้ำลงบนหินภูเขา การเดินทางใช้ทางหลวงหมายเลข 401 จากสี่แยกจอมพิบูลย์ตรงไปถึง ก.ม.ที่ 99 แยกซ้ายเข้าถนนจินดาประชาสรรค์ประมาณ 7 กิโลเมตร

บ้านท่าควาย เป็นชุมชนโบราณขนาดใหญ่ในบริเวณบ้านนายศิริ ณ นคร และบริเวณสวนนายขัน ใจห้าว หมู่ที่ 11 ตำบลฉลอง ตรงสี่แยกจอมพิบูลย์ ก.ม.ที่ 89 แยกเข้าไปตามเส้นทางหลวงจอมพิบูลย์-เขาใหญ่ อีกประมาณ 4 กิโลเมตร ซึ่งมีร่องรอยของโบราณสถานที่เดียวกันกับแหล่งโบราณคดีเขาคา

สถานที่ที่น่าสนใจในเขตอำเภอท่าศาลา

อุทยานแห่งชาติเขานัน ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ของอำเภอท่าศาลา ในเขตตำบลลิ้นช้าง ตำบลกรุงชิง อำเภอสิชล

ในเขตตำบลน้อย ตำบลฉลอง ตำบลเป็ลียน ตำบลเทพราช และในเขตของกิ่งอำเภอหนองปีตา ตำบลหนองปีตา นอกจากนี้อุทยานฯ ยังมีอาณาเขตที่ครอบคลุมเขาป่าสงวนแห่งชาติป่าเขานัน และเขตป่าสงวนแห่งชาติป่ากรุงชิงบางส่วน อุทยานฯแห่งนี้มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 272,500 ไร่ ซึ่งอยู่ห่างจากอำเภอท่าศาลา ประมาณ 30 กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางนครศรีธรรมราช-ท่าศาลา

สถานที่ท่องเที่ยวในเขตอุทยานฯ ได้แก่

น้ำตกเขานัน เขานัน หรือนันทะ นันทา เป็นภูเขา ลูกหนึ่งในกลุ่มเขาหลวง น้ำตกเขานันเป็นน้ำตกขนาดกลาง น้ำตกจากหน้าผาสูงชันที่หน้าผานี้ ทุกปีจะมีสัตว์ป่าตกลงมาตายที่แอ่งน้ำอยู่เสมอๆ ปัจจุบันนี้มีประชาชนนิยมเดินทางไปพักผ่อนที่น้ำตกแห่งนี้กันมาก

น้ำตกยอดเหลือ หรือน้ำตกเมืองใหม่ อยู่ทางทิศใต้ของน้ำตกกรุงชิง เป็นน้ำตกขนาดกลางมี 3 ชั้น สามารถลงเล่นน้ำได้สภาพทั่วไปเป็นป่าร่มครึ้ม

การเดินทางไปยังน้ำตกเขานัน และน้ำตกยอดเหลือ เริ่มจากตัวเมืองนครฯ ใช้เส้นทางสายนครศรีธรรมราช-พรมโลก เขาหลวง เป็นระยะทางประมาณ 73 กิโลเมตร และระยะทางเดินป่าเข้าชมน้ำตกอีกประมาณ 3.8 กิโลเมตร

น้ำตกสุนันทา เป็นน้ำตกขนาดเล็กที่มีความงดงามตามธรรมชาติ สายน้ำไหลจากหน้าผาชั้นสูงแอ่งน้ำเบื้องล่าง และไหลลงสู่ลำคลองกลาย ลำน้ำสายสำคัญในเขตอำเภอท่าศาลา สามารถจัดกิจกรรมล่องแพตามลำน้ำได้ในช่วงฤดูน้ำหลาก

ในเขตอุทยานฯ มีสถานที่ตั้งเดินที่ให้บริการ นักท่องเที่ยวติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่อุทยานแห่งชาติเขานัน ตู้ ป.ณ. 51 อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000 (ผู้ที่จองต้องมาติดต่อที่อุทยานฯ ด้วยตนเอง หรือมีหนังสือแจ้งล่วงหน้า)

หาดสระบัว อยู่ในเขตตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา การเดินทางไปชายหาดสระบัวสามารถเดินทางโดยทางหลวงหมายเลข 401 ห่างจากอำเภอเมือง 20 กิโลเมตร มีทางแยกขวามือเป็นทางลูกรังไปถึงชายหาด ลักษณะชายหาดเป็นแนวยาวจากเหนือลงใต้ซึ่งประกอบด้วยหาดสวรรค์นิเวศน์ หาดจันทร์เพ็ญ หาดสันติสุข หาดปากน้ำท่าศาลา หาดสระบัว หาดบ้านหน้าทัพ หาดบ้านปากพะยิง และหาดปากน้ำปากนคร แต่ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ หาดสระบัว บริเวณหาดสระบัวน้ำทะเลค่อนข้างขุ่น และมีตะกอนโคลน ไม่เหมาะกับการเล่นน้ำทะเลมากนัก แต่ได้รับความนิยมมากพอสมควรในปัจจุบันเนื่องจากอยู่ใกล้ตัวเมืองนครฯ มากที่สุด

แหล่งนกน้ำบ้านปากพะยิง แหล่งศึกษาธรรมชาติของนกน้ำหลายพันธุ์ในเขตอำเภอท่าศาลา พื้นที่นี้อยู่อาศัยของนกทั้งหมดอยู่ในบริเวณบ่อกุ่มและบ่อปลาร้างของเอกชนซึ่งยินยอมให้

นกทั้ง 5 ชนิดได้อาศัยอยู่ได้แก่ นกยางโทนใหญ่ นกยางกรอกพันธุจีน นกยางเปีย นกเป็ดลาย และนกเป็ดผีเล็ก เป็นนกประจำถิ่น ที่มีให้ชมมากในตอนเช้า-เย็นโดยเฉพาะในช่วงฤดูหนาว การเดินทาง จากตัวเมืองไปตามเส้นทางนครศรีธรรมราช-สุราษฎร์ธานี ประมาณ 24 กิโลเมตร ถึงปากทางเข้าเชิงสะพานข้ามคลองปากพะยิง และเลี้ยวขวาไปตามป้ายชี้ทางอีกประมาณ 2.4 กิโลเมตร ถึงแหล่งนกน้ำบ้านปากพะยิง

หมู่บ้านในถ้ำ เป็นชื่อหมู่บ้านชาวประมงที่มีบรรยากาศ ของหมู่บ้านชายทะเล ซึ่งนอกจากชาวบ้านจะทำอาชีพ ประมงแล้ว ยามว่างจะผลิตรว้าผ้าเป็นรูปนกหลากสีวางขาย อยู่สองข้างทาง ซึ่งสามารถใช้เป็นของที่ระลึกและใช้งานได้จริง

วัดโมคลาน อยู่ในเขตตำบลดอนคา อำเภอท่าศาลา เดิมบริเวณนี้สันนิษฐานว่าเป็นศาสนสถานของพราหมณ์ในสมัย อาณาจักรศรีวิชัย หลักฐานที่ปรากฏในปัจจุบันเหลือเพียงแนวเสาหิน หินแกะสลักรอบประตูอาคาร สระน้ำโบราณ แท่นตั้งเทวรูป ซึ่งกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานไว้ตั้งแต่ พ.ศ. 2518

การเดินทาง จากตัวเมืองใช้เส้นทางนครศรีธรรมราช ท่าศาลา ทางหลวงหมายเลข 401 ประมาณ 10 กิโลเมตร ถึงบ้านหน้าทัพแล้วเลี้ยวซ้ายเข้าทางลูกรังสาย 4022 อีก 6 กิโลเมตร

หมู่บ้านปั้นหม้อ เป็นหมู่บ้านหัตถกรรม อยู่บริเวณ เดียวกับวัดโมคลาน ห่างออกไปประมาณ 50 เมตร หมู่บ้านปั้นหม้อ นี้ยังคงรักษารูปแบบการปั้นหม้อแบบดั้งเดิมเอาไว้ คือใช้มือปั้น หม้อที่ปั้นมีรูปทรงใหญ่และหนา มีลวดลายน้อย

บางปู แหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผา ตั้งอยู่ริมถนน บริเวณสามแยกบางปู ห่างจากตัวเมืองประมาณ 17-18 กิโลเมตร เดิมบริเวณนี้จะมีการผลิตเฉพาะกระถางต้นไม้ดินเผาและอิฐเท่านั้น แต่ปัจจุบันนี้ ช่างปั้นจากหมู่บ้านปั้นหม้อได้ย้ายออกมาตั้งร้านผลิต และจำหน่ายสินค้าเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งได้รับการปรับปรุงคุณภาพ และรูปแบบให้มีหลากหลายประเภทมากขึ้น

สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอปากพนัง

ชายทะเลปากพนังและแหลมตะลุมพุก เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของการเกิดวาทภัยครั้งใหญ่ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อปี พ.ศ. 2505 มีผู้คนเสียชีวิต เป็นจำนวนมาก ลักษณะของชายหาดปากพนังเป็นชายหาดสีขาว ยาวเหยียดไปตามชายฝั่งทะเล มีแหลมตะลุมพุกเป็นแหลมทราย ยาวเรียวยื่นไปในอ่าวไทย มีพื้นที่ติดกับพื้นดินบริเวณตอนบน ของอำเภอปากพนัง และขณะนี้แหลมตะลุมพุกได้ขยายแนว เพิ่มขึ้นทุกปี ด้านที่ติดกับทะเลด้านใน (อ่าวนครฯ) มีประชากรตั้ง ถิ่นฐานอยู่ส่วนด้านนอกที่ ติดกับอ่าวไทยเป็นหาดทรายสะอาด ต้นสนขึ้นเป็นแนวยาวดูสวยงาม มีเปลือกหอยต่างๆ อยู่มาก

การเดินทาง ไปชายทะเลปากพนังและแหลม ตะลุมพุกนั้น จากตัวเมืองเดินทางไปปากน้ำพูนังแล้วเช่าเรือต่อไปยัง แหลมตะลุมพุก ใช้เวลาเดินทางราวครึ่งชั่วโมง หรือใช้เส้นทาง นครศรีธรรมราช-ปากพนัง (ทางหลวงสาย 4013) ไปยังอำเภอ ปากพนังฝั่งตะวันตกถึงบ้านบางฉนก มีทางแยกเข้าสู่แหลมตะลุมพุก ระยะทางจากทางแยกไปยังแหลมประมาณ 16 กิโลเมตร เส้นทาง ตลอดสายสู่ปลายแหลมมีการทำนาุ้งสองข้างทางสลับกับ แนวป่าชายเลน

บ้านรังนก อำเภอปากพนังเป็นอำเภอที่มีชื่อในเรื่องของ นกนางแอ่น ที่เข้ามาทำรังอยู่ในบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ของคนในเขต อำเภอปากพนังจะพบได้ว่ามีบ้านและตึกแถวหลายหลัง ที่ถูกปิดลง เนื่องจากมีนกนางแอ่นจำนวนมากเข้าไปอาศัยอยู่และทำรังในบ้าน เหล่านั้น เช่นเดียวกับนกที่อาศัยอยู่ตามถ้ำหรือเกาะ แต่เนื่องจาก บ้านหรือตึกแถวที่มีนกนางแอ่นอาศัยเป็นทรัพย์สินส่วนบุคคล จึงไม่สะดวกในการเปิดให้เข้าชมโดยทั่วไป

พิพิธภัณฑ์วัดศรีสมบูรณ์ และศิวิลิ่งควัดนันทาราม มีโบราณวัตถุจำนวนมาก อาทิ พระพุทธรูปปางมารวิชัย เครื่องใช้ต่างๆ และเครื่องสังคโลกสมัยสุโขทัย เป็นต้น ที่ทางวัดรวบรวมรักษาไว้ และเปิดแสดงให้ชมด้วย

สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอลานสกา

อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ครอบคลุมพื้นที่ของ อำเภอ เมือง อำเภอพิปูน อำเภอพรหมคีรี อำเภอลานสกา อำเภอฉวาง และอำเภอท่าศาลา มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 597 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 356,250 ไร่ ได้ประกาศเป็น อุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2517 ประกอบด้วยเทือกเขาที่สลับซับซ้อน มียอดเขาหลวงสูงสุด 1,835 เมตรจากระดับน้ำทะเล เป็นแหล่งของ ต้นน้ำลำธารและคลองต่างๆกว่า 15 สาย สภาพป่าเขาเป็นแบบ ป่าดงดิบชื้นที่มีพรรณไม้และสัตว์ที่อุดมสมบูรณ์ การเดินทาง ไปอุทยานฯ สามารถใช้เส้นทางได้ 2 เส้นทาง

เส้นทางแรก เริ่มจากตัวเมืองนครฯ โดยใช้เส้นทาง หมายเลข 4015 ไปประมาณ 15 กิโลเมตร ก็จะถึงที่ทำการอุทยานฯ ของอำเภอลานสกา

เส้นทางที่สอง จากตัวเมืองนครฯ ใช้เส้นทางหมายเลข

4015 ไปประมาณ 80 กิโลเมตร ก็จะถึงตัวอุทยานฯ ซึ่งจะอยู่ในเขตพื้นที่ของอำเภอพิบูลย์

ในเขตอุทยานฯ มีสถานที่ตั้งเต็นท์ไว้บริการนักท่องเที่ยวติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ตู้ ป.ณ. 51 อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000 โทร. 01-228-1511

น้ำตกกรุงชิง “กรุงชิง” เป็นที่ราบสูงแห่งหนึ่งของเทือกเขาหลวง มีเขาต่างๆ เช่น เขายอดเหลือง เขากลับ เขาวังไฟ ฯลฯ รายล้อม จึงเรียกที่ราบนี้ว่า “อ่าวกรุงชิง” หมายถึงที่ราบสูงในวงล้อมของภูเขา มีเนื้อที่ประมาณ 100,000 ไร่ อยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอท่าศาลา

ชื่อ “กรุงชิง” มาจากคำว่า “ต้นชิง” ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้ตระกูลปาล์มอย่างหนึ่งที่ขึ้นอยู่อย่างดาดเนินในเขตนี้นี้

บริเวณที่ราบกรุงชิงนี้ เป็นต้นน้ำลำธารหลายสาย ที่สำคัญได้แก่ ลำธารกรุงชิง ซึ่งเป็นต้นน้ำของน้ำตกกรุงชิง ซึ่งมีอยู่หลายชั้นชั้นที่น้ำดูมากที่สุดได้แก่ “หนานฝนแสนห่า” เพราะน้ำตกจากหน้าผาสูงชันประมาณ 100 เมตร กระแสน้ำแผ่เป็นฝืนกว้างกระจายออกเป็นละอองเหมือนเม็ดฝนไม่จับกันเป็นเกลียวดังน้ำตกทั่วไป ชาวบ้านจึงเรียกกันว่า “ฝนแสนห่า” ติดต่อล่องแก่งที่น้ำตกได้ที อบต.กรุงชิง โทร. (075) 309-004

สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอพรหมคีรี

วัดเขาขุนพนม อยู่ในเขตตำบลเกาะ เป็นวัดที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี มีถ้ำที่มีกำแพงก่ออิฐถือปูนมีใบเสมาเช่นเดียวกับกำแพงเมือง ผนังด้านหน้ามีลายปูนปั้น ในถ้ำมีพระพุทธรูปสำริดประมาณ 30 องค์ และพระพุทธรูปสำริด ถ้ำในวัดแห่งนี้มีหลายถ้ำทะลุถึงกันหมดเหมือนค้ำคูประตู่หอบซึ่งบางคนสันนิษฐาน ว่าเป็นที่ประทับของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี แต่บางท่านก็ว่าเป็นที่พักผ่อนของเจ้าพระยานครศรีธรรมราช (พระยาตังฆานุภาภิบาล)

การเดินทาง จากตัวเมืองใช้เส้นทางสาย 4016 ถึงกิโลเมตรที่ 21 ผ่านตลาดพรหมโลกแล้วมีทางแยกขวาเข้าไปอีก 2.5 กิโลเมตร ถึงวัดเขาขุนพนม

น้ำตกพรหมโลก อยู่ในเขตตำบลพรหมโลก น้ำตกพรหมโลกจัดว่าเป็นน้ำตกขนาดใหญ่ที่มีลานหินกว้างและ

สวยงามแห่งหนึ่งในภาคใต้ มีต้นน้ำกำเนิดจากเทือกเขานครศรีธรรมราชไหลลงมาบนแผ่นหิน 3 หนาน (ชั้น) ไหลผ่านหมู่ไม้นานาพันธุ์ริมเชิงเขา สร้างความชุ่มฉ่ำแก่ภูมิประเทศแถบนั้นแล้วไหลไปเป็นคลองท่าแพและลงสู่อ่าวไทยที่ตำบลปากพูน

การเดินทาง จากตัวเมืองใช้เส้นทางสาย นครศรีธรรมราช-พรหมคีรี (ทางหลวงหมายเลข 4016) ถึงกิโลเมตรที่ 20 มีทางแยกซ้ายเข้าทางหลวง 4132 อีกประมาณ 5 กิโลเมตร ก็จะถึงตัวน้ำตก

น้ำตกอ้ายเขียว หรือ น้ำตกในเขียว อยู่ห่างจากตัวอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ประมาณ 30 กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่ตั้งอยู่ในตำบลทอนหงส์ ต้นน้ำเกิดจากเขาหลวงเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดของเทือกเขานครศรีธรรมราช น้ำตกอ้ายเขียวมีทั้งหมด 15 ชั้น สภาพทั่วไปยังคงเป็นป่าดิบ สองข้างทางเข้าน้ำตกเป็นสวนพลู ชาวคนเรียกว่า “พลูปากทราย” ทั้งนี้เพราะมีรสเผ็ดร้อน กลิ่นหอม ถ้าเคี้ยวเป็นประจำแล้วจะทำให้ปากอิมตั้งสวยงาม หากประสงค์จะชมทิวทัศน์ยอดเขาหลวง ซึ่งมีความสูง 1,835 เมตร จากระดับน้ำทะเลควรไปชมที่น้ำตกแห่งนี้

การเดินทาง ไปน้ำตกอ้ายเขียว หรือน้ำตกในเขียวนี้ จากตัวเมืองใช้เส้นทางเดียวกับทางไปน้ำตกพรหมโลก แต่เลยไปจนถึงกิโลเมตรที่ 26 มีทางแยกซ้ายเข้าไปอีก 3 กิโลเมตร

บ้านคีรีวงค์ เป็นหมู่บ้านพัฒนาตัวอย่าง ตั้งอยู่กลางหุบเขาต้นเขาหลวงซึ่งสูงที่สุดในภาคใต้ (1,835 เมตร) นอกจากชาวบ้านซึ่งมีชีวิตที่สงบควบคู่กับการพัฒนาอาชีพหลักคือสวนผลไม้ เช่น มังคุด เงาะ ทุเรียน สะตอ เมื่อ 21 พฤศจิกายน 2532 ได้เกิดมหาอุทกกรรมนี้ภัยหมู่บ้านถูกน้ำพัดหายไปนับ 100 หลัง วัดและชาวคีรีวงค์ได้รักษาพระอุโบสถที่ขาดกลางไว้เป็นอนุสรณ์สถาน เหมาะต่อการศึกษาด้านอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การเดินทาง สามารถขึ้นรถสองแถวจากตลาดยาวในอำเภอเมือง จะมีรถออกตลอดตั้งแต่ 07.00-16.00 น. ราคา 15 บาท หรือโดยรถยนต์จากอำเภอเมืองประมาณ 26 กิโลเมตร ใช้เส้นทาง 4016 ถึงสามแยกบ้านตาลเดี่ยวซ้ายเข้าเส้นทางหลวงหมายเลข 4015 อีกครั้งหนึ่ง บ้านคีรีวงค์จะอยู่ก่อนถึงที่ทำการของน้ำตกกะโรม

สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภออรอนพิบูลย์

ศิลาจารึกเขาช่องคอย บ้านโคกสะทอน หมู่ 9 ตำบลควนเกย จารึกเป็นอักษรปาลวะ ซึ่งเก่าแก่ที่สุดเท่าที่พบในภาคใต้ มีข้อความเป็นเรื่องขอที่พำนักจากพระอิศวรและเทพเจ้าป่า แล้วลงท้ายด้วยข้อความอันเป็นคติว่า “ถ้าคนดีอยู่ในหมู่บ้านของชนเหล่าใด ความสุขและผลจักมีแก่ชนเหล่านั้น”

หมู่บ้านทำพัดใบกะพ้อ เป็นหมู่บ้านหัตถกรรมตั้งอยู่ริมทางหลวงหมายเลข 403 จากตัวเมืองเลย อำเภออรอนพิบูลย์ไปเพียงเล็กน้อย ชาวบ้านเกือบทุกบ้านทำพัดใบกะพ้อส่งจำหน่ายแทบจะทั่วประเทศ

สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอทุ่งสง

อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง หรือเรียกกันทั่วไปว่า “น้ำตกโยงใสใหญ่” มีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ 126,675 ไร่ ครอบคลุมท้องที่อำเภอทุ่งสง อำเภอฉวาง อำเภอนาบอน อุทยานฯ แห่งนี้มีสภาพป่าและทิวทัศน์ที่อุดมสมบูรณ์และสวยงามอีกแห่งหนึ่งซึ่งเป็นที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมไปท่องเที่ยวและพักผ่อนอยู่เสมอๆ อุทยานฯ แห่งนี้ได้ประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2530

การเดินทาง ไปยังอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง จากตัวเมือง ใช้เส้นทางสายนครศรีธรรมราช-ทุ่งสง เป็นระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร แล้วให้แยกเข้าไปทางซ้ายอีกประมาณ 3 กิโลเมตร ก็จะถึงเขตอุทยาน

ในเขตอุทยานฯ มีสถานที่ตั้งเต็นท์ไว้บริการนักท่องเที่ยวติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง หมู่ที่ 2 ตำบลถ้ำใหญ่ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80160 (ผู้ที่จะต้องมาติดต่อที่อุทยานฯ ด้วยตนเอง หรือมีหนังสือแจ้งล่วงหน้า)

สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ในเขตอุทยานฯ ได้แก่

น้ำตกปลิว ตั้งอยู่บริเวณป่าแพรก ห่างจากอำเภอทุ่งสง ประมาณ 10 กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่มีขนาดเล็กแต่สวยงาม น้ำตกแห่งนี้มีความสูงประมาณ 25 เมตร แต่ละชั้นจะมีความกว้างประมาณ 15-18 เมตร มีน้ำไหลอุดมสมบูรณ์ตลอดปี ใช้เวลาเดินทางจากหน้าบ้านน้ำร้อนขึ้นไปจนถึงชั้นบนสุดของน้ำตกประมาณ 1 ชั่วโมง

น้ำตกโยงและน้ำตกโยงน้อย น้ำตกโยงมีความสูงประมาณ 15 เมตร มีแอ่งน้ำขนาดใหญ่รองรับน้ำจากน้ำตกที่มีความสูงชันมาก ส่วนน้ำตกโยงน้อยนั้นมีลักษณะเป็นหน้าผากกว้างและสูงชัน มีน้ำไหลลดหลั่นลงมาเป็นสองสายมาบรรจบกันที่แอ่งน้ำเบื้องล่าง

สถานที่ที่น่าสนใจ ในเขตอำเภอทุ่งใหญ่

ถ้ำตลอด เป็นถ้ำที่ได้รับการตกแต่งด้วยภาพจิตรกรรมฝาผนัง รวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติ ซึ่งออกแบบโดยอาจารย์แนบ ทิชนิพนธ์ จิตรกรผู้มีชื่อเสียงของจังหวัดนครศรีธรรมราช เหตุที่ได้รับความนิยมว่า “ถ้ำตลอด” ก็เพราะว่าในส่วนของตัวถ้ำสามารถเดินทะลุถึงกันได้ตลอด และบริเวณโดยรอบของถ้ำได้รับการปรับปรุงให้เป็นสวนสาธารณะ มีร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการนักท่องเที่ยว

การเดินทางเริ่มจากตัวเมืองนครฯ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข

403 มาประมาณ 25 กิโลเมตร จนถึงแยกอำเภออ่อนพิบูลย์ จากนั้นให้ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 41 มาประมาณ 40 กิโลเมตร แล้วให้เปลี่ยนมาใช้เส้นทาง 4019 ประมาณ 20 กิโลเมตร จนถึงอำเภอทุ่งใหญ่ และจากอำเภอทุ่งใหญ่ใช้เส้นทาง 4110 เป็นระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร ก็จะถึงตัวถ้ำตลอด

น้ำตกกะโรม อยู่ในเขตท้องที่หมู่ที่ 4 ตำบลเขาแก้ว ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขานครศรีธรรมราชเช่นเดียวกับน้ำตกพรหมโลก ไหลลงมาจากยอดเขาลดหลั่นลงมาเป็นชั้นๆ มากกว่าน้ำตกพรหมโลก มีหนานหรือชั้นถึง 19 ชั้น เช่น หนานผึ้ง หนานน้ำจวง หนานดาตฟ้า และหนานสอยดาว ซึ่งเป็นหนานที่สูงที่สุดมีความสูงประมาณ 1,300-1,400 เมตร

น้ำตกกะโรมเป็นสถานที่พักผ่อนยามแล้งที่มีชื่อมานาน พระมหากษัตริย์หลายพระองค์ก็เคยเสด็จประพาสน้ำตกแห่งนี้

งานประเพณีและงานเทศกาล

ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ เนื่องจากพระบรมธาตุเจดีย์ เป็นเสมือนตัวแทนของพระพุทธศาสนา และชาวนครฯ เชื่อมั่นว่ามีบุญญาภิบาลที่เปรียบมิได้ ทั้งนี้เพราะว่าภายในเจดีย์ได้บรรจุพระบรมสารีริกธาตุไว้ในปีหนึ่งๆ จะต้องมีการบูชาบวงสรวง นำผ้ามาห่อหุ้มองค์เจดีย์ เพื่อความเป็นสิริมงคลอันจะนำมาซึ่งความสำเร็จในการดำรงชีพทุกด้าน ประเพณีนี้จัดขึ้นปีละ 2 ครั้ง ซึ่งจะทำกัน ในวันมาฆบูชา คือในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 และในวันวิสาขบูชา คือในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 พุทธศาสนิกชนทั่วไปจัดขบวนแห่ผ้าพระภฏนำขึ้นไปถวายสักการะในเวลาากลางคืน จะเวียนเทียนร่วมกัน เสร็จจากเวียนเทียนแล้วก็จะเที่ยวชมมหรสพที่บ้านกัน

ประเพณีบุญสารทเดือนสิบ เป็นประเพณีที่ยิ่งใหญ่มากของชาวภาคใต้และนครศรีธรรมราช งานประเพณีนี้เริ่มในวันแรม 9 ค่ำ ถึงขึ้น 3 ค่ำ เดือน 10 ของทุกๆปี ประเพณีสารทเดือนสิบ เป็นงานบุญเพื่อแสดงความกตัญญูต่อบุพการีซึ่งล่วงลับไปแล้ว เชื่อว่าผู้ที่มีบาปมากจะถูกปล่อยตัวจากนรกเพื่อให้ขึ้นมาพบญาติพี่น้องและลูกหลานของตนในเมืองมนุษย์ ในวันแรม 13 ค่ำ เดือนสิบ และให้กลับลงไปอยู่ในนรกดังเดิมก่อนพระอาทิตย์ขึ้นในวันแรม 15 ค่ำ เดือนสิบ

ดังนั้นจึงมีการทำบุญตามวัดเพื่ออุทิศส่วนกุศลแก่ผู้ล่วงลับไปแล้ว เริ่มในวันแรม 13 ค่ำ ซึ่งเป็น “วันจ่าย” หมายถึง วันออกจับจ่ายซื้อของที่จำเป็นในการจัดตกแต่ง “หมุ่รับ” (สำหรับ) ในวันแรม 14 ค่ำ คือวัน “ยกหมุ่รับ” หมายถึงการยก “หมุ่รับ” ไปวัด หรือวันรับตายายและวันที่ผู้ล่วงลับจะต้องกลับลงไปอยู่ในนรกตามเดิม คือวันแรม 15 ค่ำ เดือนสิบ เรียกว่า “วันบังสกุล” หรือวันส่งตายาย

สำหรับหมุ่รับในปัจจุบันนี้ได้มีการพัฒนาจากการจัดหมุ่รับแบบดั้งเดิม เป็นการจัดตกแต่งให้สวยงามมากขึ้น โดยมีอุปกรณ์ประกอบครบถ้วนตามแบบโบราณและจัดให้มีการแข่งขันการจัดหมุ่รับขึ้นอีกด้วย โดยจะมีขบวนพิธีแห่หมุ่รับรับแห่แห่นกันอย่างสวยงามตลอดแนวถนนราชดำเนิน ในวันแรม 14 ค่ำ เดือนสิบ

ประเพณีชักพระ หรือ ลากพระ อิทธิพลของวัฒนธรรมอินเดียได้กระจายสู่แนวคิดของชาวนครศรีธรรมราช สืบต่อกันมา ถือว่าเป็นการแสดงความยินดีที่พระพุทธองค์เสด็จกลับจากดาวดึงส์ จึงอัญเชิญขึ้นประทับบนบุษบกที่เตรียมไว้ แล้วแห่แหนไปยังที่ประทับส่วนเหตุผลที่แท้จริงของชาวนครศรีธรรมราช ในการปฏิบัติคือเป็นการอัญเชิญพระพุทธรูปอันศักดิ์สิทธิ์ของวัดออกแห่แหน หลังจากอยู่ในพรรษานานแล้ว เพื่อเป็นการผ่อนคลายความจำเจและประกวดประชันความเลื่อมใสศรัทธากัน มีทั้งทางบก ซึ่งเรียกว่า “ลากพระบก” และทางน้ำ เรียกว่า “ลากพระน้ำ” จะทำกันในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 โดยก่อนหน้านั้นประมาณ 7 วัน จะมีการตีกลอง รัวกรับ เรียกว่า “คุมพระ” และตกแต่งทำบุษบกสำหรับประดิษฐานพระพุทธรูปปางอุ้มบาตร (พระลาก) การลากพระนิยมทำกันในวันออกพรรษาเพียงวันเดียว โดยลากออกจากวัดตอนเช้าและกลับวัดตอนเย็น

งานเทศกาลมังคุดหวาน และของดีเมืองคอน เป็นงานที่จัดขึ้นเพื่อเผยแพร่ผลไม้ต่างๆ ของเมืองนครศรีธรรมราช โดยเฉพาะมังคุด ซึ่งมีการปลูกกันมากตามอำเภอต่างๆ การบริโภคมังคุดในเมืองนครศรีธรรมราชนี้ มีวิธีที่แตกต่างจากจังหวัดอื่นๆ ในภาคใต้ คือบริโภคในขณะที่มังคุดยังดิบอยู่ เรียกว่า “มังคุดคัด” กรรมวิธีคือนำเอามังคุดดิบที่ได้คัดขนาดไว้แล้วมาคัด (ปอก) เอาเปลือกออกโดยที่เนื้อมังคุดยังขาวสะอาดอยู่ รสชาติของมังคุดจะหวานอมเปรี้ยว นอกจากนี้จะเป็นการเผยแพร่ผลไม้สำคัญที่ได้ชื่อว่าเป็น “ราชินีแห่งผลไม้เมืองร้อน” แล้วยังเป็นการเผยแพร่ศิลปหัตถกรรม

ของชาวเมืองนครศรีธรรมราช อีกด้วย เช่น การจักสานย่านลิเภา การทำเครื่องถม ช่วงเวลาของการจัดงานจะอยู่ในระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคม ซึ่งเป็นช่วงฤดูที่มีมังคุดออกจำหน่ายสู่ท้องตลาดทั่วไป

กีฬาพื้นเมือง

กีฬาชนวัว ถือเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้อย่างหนึ่ง และเป็นกีฬาท้องถิ่นอันสืบทอดมาเป็นเวลานานของจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีวิธีการอย่างละเอียดและมีขั้นตอน ตั้งแต่การคัดเลือกโคตัวผู้พันธุ์ดี ลักษณะดี สายเลือดดี เพื่อเลี้ยงและฝึกฝนอย่างใกล้ชิด การชนโคจะจัดให้มีขึ้นทุกสัปดาห์โดยหมุนเวียนกันไปตามอำเภอต่างๆ ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากตัวจังหวัดมากนัก ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอปากพนัง อำเภอฉวาง และอำเภอทุ่งสง

หัตถกรรมและสินค้าพื้นเมือง

เครื่องถมนคร เป็นหัตถกรรมสำคัญของนครศรีธรรมราช ที่มีชื่อเสียง และเป็นที่รู้จักแพร่หลายมาแต่อดีต

เครื่องถมเมืองนครศรีธรรมราชมี 2 ชนิด คือ ถมดำซึ่งจะมีลวดลายเป็นสีขาว พื้นเป็นสีดำ และถมทองหรือถมเทาทอง ซึ่งจะมีลวดลายเป็นสีทอง พื้นเป็นสีดำ ปัจจุบันมีการสอนการทำหัตถกรรมเครื่องถมที่วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช สังกัดกรมอาชีวศึกษา

เครื่องถมนครที่ได้รับความนิยมจนปัจจุบันนี้เนื่องจากยังรักษาคุณภาพไว้ได้ ลวดลายต่างๆยังสลักด้วยมือ น้ำยาถมนครก็มีสีดำสนิทเป็นเงา สินค้าเครื่องถมได้แก่ แหวน ล็อกเกต กำไล ขันพาน ถาด ซึ่งเป็นการทำโดยใช้มือทั้งสิ้น บริเวณที่มีเครื่องถมขายมากปัจจุบันคือ ถนนท่าช้าง หลังสนามหน้าเมืองบริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช และในบริเวณตลาดท่าวัง

เครื่องทองเหลือง ที่หมู่บ้านไทยอิสลามสวนมะพร้าว หลังวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ปัจจุบันมีผลิตกระบอกรีดเส้นขนมจีนอย่างเดียว

สร้อยระย้า สร้อยเงิน และสร้อยสามกษัตริย์ เป็นงานที่ตกทอดกันมาช้านานด้านฝีมือ ช่างเงินของชาวนครศรีธรรมราชที่ประดิษฐ์ถักสร้อยสร้อยนานาชนิด มีทั้งเงิน ทอง และสามกษัตริย์ (คือเงิน ทอง นาก) มีศูนย์รวมอยู่ที่บริเวณถนนท่าช้าง หลังสนามหน้าเมือง

หนังตะลุง การแกะหนังตะลุงเป็นศิลปหัตถกรรมที่ควบคู่กับการเล่นหนังตะลุงของภาคใต้ ตัวหนังตะลุงของไทยได้ดัดแปลงแก้ไขรูปร่างตัวหนังตะลุงของชวา ให้เป็นศิลปะตามแบบของไทย มือเท้าของตัวหนังสามารถเคลื่อนไหวได้ขณะเชิด

หนังที่ใช้แกะทำหนังตะลุง จะใช้หนังลูกวัวหรือหนังแพะดิบ

วิธีแกะจะใช้มีดขนาดต่างๆ ตอกสลักตามลวดลายที่ได้รับ การออกแบบไว้แล้ว ราคาหนึ่งตะลุงแต่ละตัวจะต่างกันขึ้นอยู่กับ ความประณีตของงานและขนาดของตัวหนึ่ง ปัจจุบันหนึ่งตะลุง เป็นสินค้าเอกลักษณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งของนครศรีธรรมราชและพัทลุง โดยเฉพาะในตัวเมืองนครมีร้านแกะสลักและจำหน่ายตัวหนึ่งตะลุง มากมาย แต่ที่มีชื่อเสียงและสามารถแสดงการเล่นหนึ่งตะลุงให้ชม ด้วยมืออยู่ที่บ้านหนึ่งนายสุชาติ ทรัพย์สิน ถนนศรีธรรมโศก ซอย 3

เครื่องใช้ย่านลิภา การทำเครื่องใช้ด้วยย่านลิภาเป็น ศิลปหัตถกรรมที่มีชื่อเสียงอีกอย่างหนึ่งของปักษ์ใต้ โดยเฉพาะ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นงานฝีมือที่มีมานานมากกว่า 100 ปี และในปัจจุบันมีการฟื้นฟูกันขึ้นมาจนได้รับความนิยมอีกครั้งหนึ่ง

ย่านนิภา หรือย่านลิภา บางท้องถิ่นเรียกว่า ย่านยายภา หรือย่านภา หรือย่านลำภา เป็นพืชเถาที่ขึ้นในที่ดอน ชอบขึ้น ปะปนเลื้อยเกาะกับพืชอื่น ลำต้นเหนียว มีความทนทาน ชาวบ้านจึง นำมาสานเป็นเครื่องใช้สอยแทนหวาย เช่น กระเป๋าถือ ก่องยาเส้น ปั้นชา เป็นต้น บางชิ้นจะมีการเลี่ยมมาก เงิน ถมทอง หรือทอง การสานผลิตภัณฑ์ย่านลิภาแต่ละชิ้นจะใช้เวลาราว 10 วัน จนถึงแรมเดือน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความละเอียดของลวดลายและ ความประณีต

แหล่งผลิตสิ่งของจากย่านลิภา ได้แก่ ศูนย์ศิลปหัตถกรรม พื้นบ้านนครศรีธรรมราช บ้านหมาน ตำบลท่าเรือ อำเภอเมือง และที่ครอบครัวทหารในค่ายวิชารุช

พัดใบกะพ้อ อยู่ที่หมู่บ้านอำเภอร่อนพิบูลย์ ทำพัดใบกะพ้อ ส่งจำหน่ายทั่วทั้งประเทศ เป็นหัตถกรรมที่มีชื่อเสียงอีกอย่างหนึ่งของจังหวัด

ผ้ายกนคร ผ้ายกนครเป็นผ้าทอที่มีชื่อเสียงของ นครศรีธรรมราชตั้งแต่สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ผ้ายกนคร ทอได้หลายชนิดแต่ละชนิดมีดอกและลวดลายของตัวเอง เช่น ผ้ายก ผ้าแกก้า ผ้าราชวัต ผ้าห่ม เป็นต้น

แหล่งทอผ้าที่มีชื่อเสียง ได้แก่ บ้านนาสาร บ้านม่วงขาว บ้านมะม่วงสองต้น และในตัวเมืองนครฯ ปัจจุบันผ้ายกนคร ได้รับการฟื้นฟูขึ้นมาใหม่ และใช้วัตถุดิบทอเป็นด้าย หรือฝ้ายธรรมชาติ คล้ายกับผ้าทอพื้นเมืองของท้องถิ่นทั่วไป แต่มีลวดลายยกดอก แบบโบราณ

ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

สินค้าที่ระลึกของจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นสินค้า พื้นเมืองและของที่ระลึกมากมายหลายประเภท ได้แก่ เครื่องเงิน เครื่องทองเหลือง เครื่องถม และผลิตภัณฑ์ย่านลิภา ซึ่งมีที่บริเวณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร หลังสนามหน้าเมือง ถนนท่าช้าง ย่านท่าวัง บูรพาพลาซ่า บวรบาซาร์ และที่ห้างสรรพสินค้า โรบินสันไอเซ็น เป็นต้น ได้แก่ ร้านกะยะในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ

ถนนราชดำเนิน	
กุลยา	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
ขวัญนคร	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
คลังเครื่องประดับ	ถนนท่าช้าง
เครื่องถมนคร	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
เงินไทย	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
จวี	ถนนท่าช้าง
เซ็ทเต็ล	หน้าวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
เด่นนคร	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
ดวง	ถนนราชดำเนิน
दनคอน	ศูนย์การค้าบวรบาซาร์ ถนนราชดำเนิน
ถมนะโม	หน้าวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
ทรายแก้ว	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
นครหัตถกรรม	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
นันทนา	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
นครซิลเวอร์แวร์	ถนนท่าช้าง
นิมา	ถนนท่าช้าง

น้องหญิง	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
บังอร	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
บ้านนาบีน	ถนนท่าช้าง โทร. 343720-1
บุญรัตน์พาณิชย์	ถนนเนรมิต
ปรีชา	ถนนท่าช้าง
ผลสมบูรณ์	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
พยอม	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
เพ็ญแข	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
เพลิน	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
พิมพ์นคร 1	ถนนท่าช้าง
พิมพ์นคร 2	ศูนย์การค้าบูรพาพลาซ่า ถนนจำเริญวิถี
พุดด้วง	ถนนท่าช้าง
พัตตาห์	ถนนท่าช้าง
มนัสพิศสุพรรณ	ถนนท่าช้าง โทร. 356612
มุกดา	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
มลินา	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน

เยาวมาศ	ถนนท่าช้าง
วาสนา	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
วรรณนา	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
วัชรavelรี	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
ศูนย์สินค้าพื้นเมือง	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
ศูนย์สินค้าพัฒนาชุมชน	ถนนท่าช้าง โทร. 341876
ศรี	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
ศรีนคร 1	ศูนย์การค้าบ้านบุรพาพลาซ่า ถนนราชดำเนิน
ศรีนคร 2	หน้าวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
ศรีนครเครื่องเงิน	ถนนท่าช้าง
สว่าง	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
สุดใจ	ในบริเวณวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน
สุมิตตา	ถนนท่าช้าง
สวัสดิภาพ	ถนนท่าช้าง
สุชาติ ทรัพย์สิน	ถนนศรีธรรมโศก ซอย 3 346394
เอกพันธ์	ถนนท่าช้าง
แฮนด์	หน้าวัดพระมหาธาตุฯ ถนนราชดำเนิน

บริษัทน้ำทิพย์ (รหัสทางไกล 075)

ขนมท้าวี่ร์ หมู่ 4 ตำบลขนอม
 นครอินทร์ท้าวี่ร์ ถนนนางงาม โทร. 342263, 344980
 ธงชัยการทองทิพย์ ซอย 34 ร่วมใจ ถนนพัฒนาการคูขวาง
 348106, 01-476-3797
 เมืองคอนการทองทิพย์ จำกัด ถนนบ่อท่อ โทร. 346574
 ศูนย์บริการทองทิพย์และเดินทาง ถนนจำเรญวิถี ตำบลคลัง
 342767, 343311, 01-958-4679 กรุงเทพฯ 412-4899, 412-7715

หมายเลขโทรศัพท์ที่สำคัญ (รหัสทางไกล 075)

สำนักงานจังหวัดนครศรีธรรมราช	341204, 346172
ศาลากลางจังหวัด ถนนราชดำเนิน	341204, 346172
สถานีตำรวจภูธร ถนนราชดำเนิน 3	56500, 345805
โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช ถนนราชดำเนิน	343061-2, 343400-5
สถานีขนส่งถนนราชดำเนิน	341125
สถานีรถไฟถนนราชดำเนิน	356346, 346129
บริษัท การบินไทย จำกัด ถนนราชดำเนิน	342291, 343874, 331161

การทองทิพย์แห่งประเทศไทยสำนักงานภาคใต้เขต 2

สนามหน้าเมือง ถนนราชดำเนิน

อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

โทร. (075) 346515-6 โทรสาร 346517

พื้นที่ความรับผิดชอบ : นครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง

4 ถนนราชดำเนินนอก กทม. โทร. 2829773-6

(เปิดบริการทุกวัน)